

UNECE

**Контролен лист за планиране на аварии с
въздействие върху трансгранични води
и встъпителни насоки**

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ

Контролен лист за планиране на аварии с въздействие върху трансгранични води и встъпителни насоки

**ОРГАНИЗАЦИЯ НА
ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ**

Ню Йорк и Женева, 2016 г.

ECE/TEIA.CP/34

© 2016 Организация на обединените нации.

Всички права запазени. Никой от материалите, предоставени в тази публикация, не може да бъде използван, възпроизвеждан в световен мащаб или предаван, изцяло или частично, в каквато и да е форма или по какъвто и да е начин, електронен или механичен, включително фотокопиране, запис или чрез употреба на всякакви системи за съхранение или извличане на информация, без цитиране на публикацията и носителите на авторското право. Авторите са се позовали на редица източници при съставянето на тази публикация, която е на разположение на заинтересованите лица, които могат свободно да използват и цитират публикацията, признавайки авторството.

Използваните наименования и представянето на материала в тази публикация не предполагат изразяване на каквото и да било становище от страна на Секретариата на Организацията на обединените нации, засягащо правния статут на дадена държава, територията, град или област, или на нейните власти, или относно делимитацията на нейните граници или предели.

Swedish Civil
Contingencies
Agency

Тази публикация е изготвена с финансовата подкрепа на Швеция.

Фотографии: © iStock

Предговор

Промишлените аварии, причиняващи замърсяване на водата, включително тези с голям мащаб и трансгранично въздействие, могат да възникнат по всяко време и във всяка държава, независимо колко са строги стандартите за безопасност. Разрушителното въздействие на такива аварии върху хората и околната среда както в рамките на държавата, така и извън нея, са доказани от големи аварии в миналото в региона на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН). Тези аварии трагично напомнят, че често е невъзможно държавата, в която се случва аварията, да реагира сама. Следователно ефективното сътрудничество на международно ниво и още по-важно - между съседните държави - е от първостепенно значение не само за да се реагира в случай на промишлени аварии, засягащи трансгранични води, но също и за предотвратяване и подготовка за тях.

От началото на 90-те години ИКЕ на ООН се е ангажирала с предотвратяването, готовността и реагирането при промишлени аварии, особено тези с трансгранични въздействия. Конвенцията относно трансграничните последици от промишлени аварии от 1992 г. на ИКЕ на ООН (Конвенция за промишлените аварии) съдейства за защитата на хората и околната среда в случай на такива аварии чрез тяхното предотвратяване, доколкото това е възможно, намалявайки честотата и сериозността им и смекчавайки тяхното въздействие. Въпросите, свързани с предотвратяване на случайно замърсяване на водата, са разгледани в тясно сътрудничество с Конвенцията за опазване и използване на трансгранични водни течения и международни езера от 1992 г. на ИКЕ на ООН (Конвенция за водите).

Трансграничното аварийно планиране между държавите е от ключово значение за подготовка и реагиране при промишлени аварии, засягащи трансгранични води. Това планиране е сложно, тъй като изисква координация на много участници на национално и трансгранично ниво. В подкрепа на държавите в тези начинания през 2015 г. е разработен контролен лист за планиране на аварии с въздействие върху трансгранични води от Специалната съвместна експертна група по водите и промишлените аварии към двете конвенции. Неговото приложение ще подкрепи изпълнението на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., особено постигането на Цел за устойчиво развитие № 6 - Осигуряване на наличие и устойчиво управление на водата и канализация за всички, както и Рамката от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015-2030 г.

Призовавам страните от региона на ИКЕ на ООН и извън него да се възползват от контролния лист за подобряване на трансграничното аварийно планиране, така че да се ограничи броя на аварияте, засягащи трансгранични води, и сериозността на техните последици за човешкото здраве и околната среда.

Christian Friis Bach,
изпълнителен секретар
Икономическа комисия за Европа на Организацията на обединените нации

Съдържание

Предговор.....	i
Обща информация и благодарности.....	1
I. Въведение	3
A. Необходимостта от хармонизирано трансгранично аварийно планиране	4
B. Методологично аварийно планиране чрез употребата на контролния лист	6
C. Определяне на аварийното планиране и обхвата на настоящия документ	6
D. Определения.....	8
II. Трансгранично аварийно планиране.....	11
A. Аварийна готовност	12
B. План за реагиране	14
C. Международна взаимопомощ	15
III. Ръководни принципи за държавите за постигане на ефективно аварийно планиране за трансгранични води	19
IV. Контролен лист за компетентни власти за постигане на ефективно аварийно планиране за трансгранични води	25
A. Въведение в контролния лист и неговите цели	26
B. Приложение на контролния лист	26
C. Оценка на контролния лист	27
Приложение - Контролен лист за аварийно планиране за трансгранични води (за компетентни власти).....	28
Списък с източници.....	50

Обща информация и благодарности

През 2010 г. Бюрото на Конвенцията за опазване и използване на трансгранични водни течения и международни езера (Конвенция за водите) и Конвенцията относно трансграничните последици от промишлени аварии (Конвенция за промишлените аварии) одобри предложение от Специалната съвместна експертна група по водите и промишлените аварии (Съвместната експертна група) за разработка на контролен лист или методология за аварийно планиране в трансграничен контекст. Впоследствие предложението бе одобрено от Конференцията на страните по Конвенцията за промишлени аварии на шестата си среща (Хага, 8-10 ноември 2010 г.) и потвърдено от Бюрото на Конвенцията за водите.

Целта на контролния лист или методологията, които ще се разработват, беше в частност да се вземат предвид трансграничните въпроси по аварийно планиране, за да се постигне хармонизиране на подходите по предотвратяване на аварии, засягащи трансгранични водни течения. От Съвместната експертна група също бе изискано да база контролния лист или методологията върху съществуващите методологии и добри практики, така че да се избегне дублирането и да се разгледат често срещаните предизвикателства в региона на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ).

Настоящият документ съдържа контролния лист за аварийно планиране за компетентни власти, разработен от Съвместната експертна група в сътрудничество с консултант (г-н Sandor Kisgyörgy (Унгария)), финансиран от Германия и с подкрепата на Секретариата на ИКЕ. В периода, през който контролният лист бе разработен, Съвместната експертна група бе съпредседателствана от г-н Peter Kovacs (Унгария) от страна на Конвенцията за водите и г-н Francisc Senzaconi (Румъния, 2010-2014 г.) и г-н Gerhard Winkelmann-Oei (Германия, от 2015 г.) от страна на Конвенцията за промишлени аварии. В допълнение към председателите следните членове на Съвместната експертна група подкрепиха изготвянето на контролния лист с предоставяне на експертна помощ: г-н Serik Akhmetov (Казахстан); г-н Claes-Nakan Carlsson (Швеция); г-н Pavel Danielka (Чехия); г-н Pavel Dobes (Чехия); г-жа Valentina Iurcu (Република Молдова); г-н František Kraus (Чехия); г-жа Helena Nasslander (Швеция); и г-жа Natalia Zgircu (Република Молдова).

Контролният лист е предназначен да допринесе за облекчаване на тежестта от последициата върху човешкото здраве и околната среда от промишлени аварии, засягащи трансгранични водни течения. Конференцията на страните по Конвенцията за промишлени аварии на осмата си среща (Женева, 3-5 декември 2014 г.) взе под внимание контролния лист и препоръча неговото приложение като инструмент за хармонизирано аварийно планиране между съседните държави.

Тя допълнително поиска от Секретариата да публикува контролния лист на трите официални езика след провеждане на изпитване на неговото приложение в рамките на Проекта за управление на опасностите и кризисните ситуации в делтата на река Дунав, както и отзивите за него от Срещата на страните по Конвенцията за водите на тяхното седмо заседание (Будапеща, 17-19 ноември 2015 г.). След провеждане на изпитване на приложението на контролния лист по време на Седмицата по управление на опасностите и кризисните ситуации (23-26 март 2015 г.) в рамките на Проекта за управление на опасностите и кризисните ситуации в делтата на река Дунав, Срещата на страните по Конвенцията за водите на тяхното седмо заседание взе под внимание обновения контролен лист и препоръча неговото приложение от държавите и компетентните власти.

Настоящият документи съдържа контролния лист и въстъпителни насоки, одобрени от Срещата на страните по Конвенцията за водите от 2015 г., ведно с редакционни актуализации. Компетентните власти се насърчават да прилагат контролния лист, които е предназначен да допринесе за ограничаване на броя на аварияте, причиняващи замърсяване на водите, както и сериозността на техните последици за човешкото здраве и околната среда.

I. Въведение

Тази глава представя въведение в необходимостта от аварийно планиране в светлината на изминали големи промишлени аварии, както и за употребата на контролен лист като методологичен инструмент за аварийно планиране преди настъпване на промишлена авария с възможни трансгранични последици. Тя също определя аварийното планиране, очертава мащаба на настоящия документ и предоставя кратък преглед на определенията, използвани в него.

A. Необходимостта от хармонизирано трансгранично аварийно планиране

1. Потенциални аварийни ситуации, включително промишлени аварии с широкомащабно въздействие, могат да възникнат по време на всеки етап от жизнения цикъл на комплексно промишлено съоръжение. Употребата на най-добрите налични и най-малко опасни технологии и оборудване, приложението на оценка на риска по време на етапа на проектиране и планиране на дадено съоръжение, благонадеждна култура на безопасност и системен подход към управлението на безопасността на процесите могат заедно да намалят потенциалния риск от сериозна авария, но не го изключват напълно.

2. Без значение колко строги са стандартите за безопасност, аварията ще възникват и държавите трябва да са подготвени, за да се справят с техните последствия, особено ако въздействието би могло да се превърне в трансгранично. Сериозните последици от големи промишлени аварии върху хората и околната среда в съседни държави се демонстрират не на последно място от аварията в Sandoz от 1986 г. в Базел, Швейцария, и скъсването на язовирната стена на хвостохранилище в минно съоръжение в Бая Маре, Румъния, през 2000 г., като и двете аварии застрашиха снабдяването с питейна вода и опустошиха рибните ресурси в държавите, намиращи се надолу по течението.¹ Следователно трансграничното аварийно планиране, базирано на ефективна аварийна готовност и планове за реагиране, както и на осигуряването на взаимна помощ, е от първостепенна важност за намаляване на сериозността на такива аварии и смекчаване на тяхното въздействие, доколкото това е възможно.

3. Две IKE споразумения — Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите — заедно предоставят правна рамка за адресиране на риска от трансгранично замърсяване на водите, произтичащо от промишлени аварии. Конвенцията за промишлени аварии съдейства за защитата на хората и околната среда в случаи на индустриални аварии, особено тези с трансгранично въздействие, чрез тяхното предотвратяване, доколкото това е възможно, намалявайки честотата и сериозността им и смекчвайки тяхното въздействие. Въпросите, свързани с предотвратяване на случайно замърсяване на водата, са разгледани в тясно сътрудничество с Конвенцията за водите.

¹ Една от най-тежките екологични катастрофи с трансгранично въздействие в региона на IKE беше аварията в Sandoz от 1986 г. в Базел, Швейцария, при която голям обем от водата за гасене на пожара се оттече в река Рейн и създаде 70 километрова токсична ивица, носеща се през Швейцария, Франция, Германия и Нидерландия. Опустошителните ефекти от промишлени аварии върху хората и околната среда също са демонстрирани и от скъсването на язовирната стена на хвостохранилище в минно съоръжение в Бая Маре, Румъния, през 2000 г., което доведе до разливи на около 100 000 кубични метра течни и суспендирани отпадъци, съдържащи 50 до 100 тона цианид, който замърси реките Сасар, Лапуш, Сомеш, Тиса и Дунав преди да достигне Черно море.

4. Страните по Конвенцията за промишлени аварии са се ангажирали с установяването и поддържането на адекватна аварийна готовност, която да им позволи да реагират в случай на промишлена авария (член 8 и Приложение VII).² Това включва подготовка и изпълнение на вътрешни аварийни планове, както и навсякъде, където е уместно, съвместни външни аварийни планове за улесняване приемането на адекватни мерки за реакция. Страните по Конвенцията за водите са задължени да предприемат всички подходящи мерки за предотвратяване, контрол и намаляване на замърсяването на водите, което причинява или е вероятно да причини трансгранично въздействие (член 2, параграфи 1 и 2).³ За тази цел страните по Конвенцията за водите следва да разработят, приемат, въведат и доколкото е възможно - да предоставят съвместими съответстващи правни, административни, икономически, финансови и технически мерки, за да гарантират, наред с другото, че аварийното планиране е разработено (член 3, параграф 1, буква (й)).

5. В контекста на подготовка за аварийно замърсяване на водите, основната цел на аварийния план е да организира ефективна реакция, в случай на извънредна ситуация, засягаща качеството на водата, режима на водата или водни екосистеми, свързани с водата, както и да улесни сътрудничеството, когато е приложимо на трансгранично ниво, по време на всички фази на такава извънредна ситуация, включително предотвратяване, готовност, реагиране и възстановяване.

6. Съществуват различни опции за разработване на трансграничен аварийен план. Трансграничният аварийен план може да бъде:

- (а) Приет съвместно от държавите, дележащи един и същ речен басейн. Това може да бъде в рамките на съществуващ трансграничен механизъм за сътрудничество (напр. съвместен орган), когато такъв съществува;
- (б) Разработен индивидуално от държавите, дележащи един и същ речен басейн и взаимно хармонизиран чрез евентуално отделно споразумение;
- (в) Предмет на самостоятелно споразумение, специално предназначено за аварийно планиране и прието от крайбрежните държави.

² Препратката е към разпоредбите на Конвенцията за промишлени аварии (Организация на обединените нации, 2013 г.).

³ Препратката е към разпоредбите на Конвенцията за водите (Организация на обединените нации, 2014 г.).

В. Методологично аварийно планиране чрез употребата на контролния лист

7. Аварийното планиране е сложно и включва координация на много участници на национално ниво и в трансграничен контекст. За да се улесни този процес е полезно да съществуват инструменти, които да спомогнат държавите в координацията на процеса.

8. Често използван инструмент в този процес за проверка, че стандартите (напр. за промишлена безопасност) се спазват, е приложението на контролен лист, който позволява на компетентните власти да извършат проверка на приложените стандарти за безопасност и процедури, съпоставени с националното законодателство и международни добри практики. Методологията с контролен лист, подобна на тази, представена в настоящия документ, е разработена първоначално от Федералната агенция по околна среда на Германия след повредата на язовирната стена на хвостохранилище на минно съоръжение в Бая Маре, Румъния, през 2000 г., с цел да се подобри нивото на защита на водите от промишлени аварии. Оттогава са разработени редица контролни листове на различни теми.⁴

9. Настоящият контролен лист за аварийно планиране за трансгранични води предоставя систематизиран и единен подход за разследване и оценка на риска от трансгранично замърсяване. Този риск следва да се управлява както от оператора, така и от компетентните власти. Операторът е задължен да има аварийна готовност и реакция в рамките на юрисдикцията на опасното съоръжение. Компетентните власти следва да гарантират, че външните и вътрешните аварийни планове са съвместими, както и в трансграничен контекст, и че взаимната помощ е съответно поискана или предоставена. Контролният лист е формулиран на базата на основните принципи на Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите, както и на други съотносими международни източници (вижте списъка с източници в края на този документ), включително примери от други контролни листове или методологии, с цел да се разгледат нуждите на страните по Конвенциите за промишлени аварии и води.

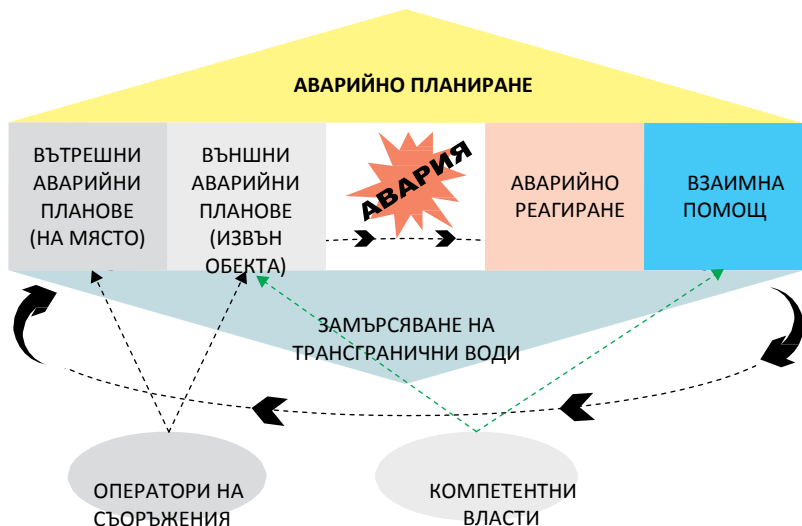
С. Определяне на аварийното планиране и обхвата на настоящия документ

10. Съгласно Службата на ООН за намаляване на риска от бедствия (UNISDR) (UNISDR, 2009 г.) аварийно планиране означава управленски процес, който анализира конкретни потенциални събития или възникващи ситуации, които биха могли да застрашат

⁴ Напр. (а) контролен лист за проучване и оценка на промишлените съоръжения, управляващи материали и вещества, представляващи опасност за водите; (б) секторен контролен лист за подготовка и инспекция на доклад за безопасност; и (в) контролен лист за безопасността на хвостохранилища. (Ще откриете допълнителна информация в списъка с източници в края на този документ.)

обществото или околната среда, и установява предварителни мерки, позволяващи навременна, ефективна и подходяща реакция в случай на такива събития или ситуации. В тази връзка аварийното планиране за целите на контролния лист може да се дефинира като състоящо се от три основни компонента: (а) планиране при извънредни ситуации (на място, извън него и в трансграничен контекст); (б) планове за реагиране; и (в) взаимна помощ (вж. фигурата по-долу). По отношение на всеки от компонентите компетентните власти имат отговорности от решаващо значение, свързани с аварийното планиране. На тази база контролният лист е проектиран, за да съдейства на компетентните власти да осигурят ефективно и ефикасно аварийно планиране, в частност в трансграничен контекст. Други участници, като държави и оператори, също имат отговорности при аварийното планиране: държавите например следва да въведат определени условия, например съответното законодателство, за да могат компетентните власти да действат целесъобразно (вж. ръководни принципи за държави в Глава III). По отношение на операторите, тяхната основна задача при аварийното планиране е да представят съответната информация пред компетентните власти, да за могат те да изготвят външен аварийен план (извън обекта). Поради тяхната ограничена роля в този процес не е изготвен отделен раздел с препоръки.

Компоненти на аварийното планиране

11. Целта на този документ и приложения контролен лист е да даде възможност за адекватна реакция при (големи) промишлени аварии, засягащи трансгранични води, да предотврати потенциалните вреди за хората и околната среда от такива аварии и да минимизира и смекчи техните въздействия.

12. Контролният лист е приложим за инцидентни случаи на замърсяване, когато източниците на замърсяване представляват опасни дейности, при които са налични или могат да са налични едно или повече опасни вещества в количества на/над праговете, посочени в Приложение I на Конвенцията за промишлени аварии. Контролният лист се отнася и до възможни важни източници на замърсяване, които произхождат от дейности в обхвата на Конвенцията за водите.

13. Контролният лист отчита, че по света вече съществуват различни стандарти за безопасност, както и че съществуват различни подходи към безопасността по отношение на товари, видове транспорт и транспортни връзки. Въпреки това следва да се постигне сравнимо ниво на планиране за аварии и реакции. Контролният лист е предназначен да подкрепи съществуващите изисквания и да препоръча подобрение на практиките, когато е уместно.

14. Методологията, описана по-долу, е изготвена на базата на задълженията, произтичащи от Конвенцията за индустриални аварии и Конвенцията за водите, както и от материали, разработени съгласно тези Конвенции, като Еталоните за изпълнение на Конвенцията за промишлени аварии (ECE/CP.TEIA/2010/6).⁵ *The Guiding Principles for Chemical Accident Prevention, Preparedness and Response* (Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), 2003 г.), както и оперативния промишлен опит и опита от съвместни международни органи по реките също са взети предвид.

D. Определения

15. За целите на настоящия документ:

- (а) „Промислена авария“ означава събитие, възникнало в резултат на неконтролирано развитие при извършване на дейност с опасни вещества, както следва:
 - (i) В инсталация, например по време на производство, употреба, съхранение, третиране или обезвреждане; или
 - (ii) По време на транспортиране, доколкото то попада в обхвата на параграф 2, буква (г) на член 2 на Конвенцията за промишлени аварии;

⁵ Текстова и удобна за читателя електронна версия са налични на www.unesco.org/env/teia/ap/tools.html.

- (b) „Дейност с опасни вещества“ означава всяка дейност, при която са налични или е възможно да са налични едно или повече опасни вещества в количества, на прага или над граничните количества, посочени в Приложение I към Конвенцията за промишлени аварии, и които могат да доведат до възникване на трансгранични въздействия;
- (c) „Въздействия“ означава преки или непреки, незабавни или отложени неблагоприятни последиствия, причинени от промишлена авария на *inter alia*:
- (i) хората, флората и фауната;
 - (ii) почвите, водите, въздуха и ландшафта;
 - (iii) взаимодействието между фактори (i) и (ii);
 - (iv) материалните активи и културното наследство, включително историческите паметници;
- (d) „Трансгранични въздействия“ означава сериозни въздействия в границите на юрисдикцията на дадена държава в резултат на промишлена авария, възникнала в границите на юрисдикцията на друга държава;
- (e) „Трансгранични последиствия“ означава значимо неблагоприятно последиствие за околната среда, произтичащо от изменение в състоянията на трансгранични води, причинено от човешка дейност, физически произхождащо от източник, разположен изцяло или частично в рамките на област, намираща се под юрисдикцията на една държава, в рамките на област, намираща се под юрисдикцията на друга държава. Такива последиствия за околната среда включват последиствия върху здравето и безопасността на човека, върху флората, фауната, почвата, въздуха, водата, климата, ландшафта и върху исторически паметници или други материални обекти, или взаимодействието между тези фактори; те включват също така и последиствия върху културното наследство или социално-икономическите условия, произтичащи от изменения на тези фактори;
- (f) „Трансгранични води“ означава повърхностни или подпочвени води, които обозначават, пресичат или се намират на границите между две или повече държави; в случаите когато трансграничните води се вливат директно в морето, тези трансгранични води завършват в права линия, пресичаща устието им между точките, намиращи се върху линията на ниската вода на бреговете им;
- (g) „Страна“ означава, освен ако в текста не е посочено друго, договаряща се страна по Конвенциите за промишлени аварии и водите;
- (h) „Страна по произход“ означава страна или страни, под юрисдикцията на която или които възниква или е възможно да възникне промишлена авария, докато „Държава по произход“ означава държава или държави, под юрисдикцията на която или които възниква или е възможно да възникне промишлена авария;

- (i) „Засегната страна“ означава страна или страни, които са засегнати или биха могли да бъдат засегнати от трансграничните въздействия на промишлената авария, докато „Засегната държава“ означава държава или държави, които са засегнати или биха могли да бъдат засегнати от трансграничните въздействия на промишлената авария;
- (j) „Заинтересована страна“ означава страна по произход и всяка засегната страна;
- (k) „Крайбрежни страни“ означава страните, граничещи с едни и същи трансгранични води, докато „Крайбрежни държави“ означава държавите, граничещи с едни и същи трансгранични води;
- (l) „Съвместен орган“ означава двустранна или многостранна комисия или друга подходяща институционална структура за сътрудничество между крайбрежните страни;
- (m) „Оператор“ означава физическо или юридическо лице, включително публични органи, отговорни за дадена дейност, например надзор, планиране на извършване или извършване на дейността.

II. Трансгранично аварийно планиране

Ефективното трансгранично аварийно планиране се базира на адекватна аварийна готовност и планове за реагиране, както и на осигуряването на взаимна помощ. Тази глава очертава основните задължения на страните по Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите, задълженията на компетентните власти и операторите на опасни промишлени съоръжения, както и информацията, която следва да се вземе предвид, по отношение на аварийната готовност, планиране на аварийно реагиране и взаимна помощ.

А. Аварийна готовност

16. Компетентните власти и операторите на промишлени съоръжения е необходимо да са запознати, че дори малки разливи на опасни вещества във водоприемниците могат да причинят мащабни и често трансгранични вреди. Следователно аварийната готовност следва да е в действие и да е инсталирано подходящо оборудване за реагиране, за да могат държавите да предприемат ефективни стъпки за минимизиране на въздействието от промишлени аварии върху водите както на място, така и извън обекта, включително и тези от трансгранично естество.

17. В съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (член 8, параграф 2), операторите следва да изготвят вътрешни аварийни планове за опасни съоръжения, които е необходимо да са установени преди одобрението на властите за строеж, пускане в експлоатация или закриване на съоръжението. Ето защо те трябва да бъдат изготвени в законоустановените срокове.

Вътрешни аварийни планове (на място)

18. Операторите на опасни дейности са задължени да бъдат подготвени за справяне с евентуални случайни източници на замърсяване в рамките на тяхната юрисдикция и следва да докажат пред компетентните власти своя капацитет за смекчаване на последиците чрез вътрешните си аварийни планове.

19. Вътрешните аварийни планове трябва да вземат предвид всякакви природни опасности, включително риска от наводнения и източници на запалване. Съответната допълнителна информация, свързана с природни опасности, за предпочитане следва да се предостави в приложение (напр. карти на рисковите зони в случай на наводнение).

20. Вътрешните аварийни планове са специфични за всеки обект и ситуация. Те трябва да се разработят и да бъдат постоянно изпитвани, преразглеждани и преработвани от операторите, както и да бъдат споделени с компетентните власти. Плановете за нотифициране на ключовия персонал и сигнализиране на обществеността следва да са неразделна част от аварийния план и трябва да бъдат изготвени както за бавно, така и за бързо влошаващи се ситуации, и за условия на моменти неизправности.

21. Операторите следва да подсигурят подходящ капацитет за реакция, включително оборудване и персонал. При поискване те трябва да съдействат за реагиране в аварийни ситуации при други съседни дейности и следва да имат застраховка за отговорност за вреди, възникнали вследствие на злополука.⁶

⁶ Съгласно Протокола за гражданска отговорност и компенсация за вреди, причинени от трансгранично въздействие на промишлени аварии върху трансгранични води на ИКЕ (Организация на обединените нации, 2004 г.) операторите са отговорни за вредите, причинени от индустриални аварии. Съвместният Протокол към Конвенцията за водите и Конвенцията за промишлени аварии на ИКЕ беше приет и подписан от 22 държави на Министерската конференция „Околна среда за Европа“ в Киев на 21 май 2003 г. Той все още не е влязъл в сила.

Външни аварийни планове (извън обекта)

22. В случай че въздействието от случайно замърсяване премине отвъд пределите на опасното съоръжение, компетентните власти задействат своя външен аварийен план.

23. Външните аварийни планове се изготвят и изпълняват от компетентните власти в съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (член 8, параграф 3), на базата на информация и данни, предоставени от оператора в неговия вътрешен аварийен план и други приложими данни, събрани от компетентните власти. Следва да се даде възможност на обществеността да се включи в изготвянето и преработването на външните аварийни планове (член 9, параграф 2).

24. Операторите на опасни съоръжения също са задължени да предоставят на местните власти цялата необходима информация относно потенциално засегнатия район, за да може да се оценят последствията върху хората и околната среда.

25. В днешно време технологиите за реакция са добре развити в случай на случайно замърсяване с плаващи материали. Възможността за интервенция е много по-ограничена при случайно замърсяване с разтворими материали, които съдържат токсични вещества, опасни за околната среда и човешкото здраве. От изключителна важност е да се установят надлежни системи за алармиране и нотификация, чрез които да се предупредят потребителите на вода, за да могат те да предприемат подходящи действия в случай на случайно замърсяване.

Трансгранични външни аварийни планове (извън обекта)

26. В настоящия документ външното аварийно планиране в трансграничен контекст на международни вододели се прилага в съответствие с Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите. Сътрудничеството в този случай може да се разшири до зоната на взаимна помощ и дейност по реагиране, на базата на двустранни и многостранни споразумения.

27. В съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (член 8, параграф 3) страните следва да гарантират, че в граничните зони външните аварийни планове на два региона на съседни държави са съвместими един с друг, и че съдържат цялата приложима информация, включително данни за контакт на компетентните власти в съседната държава, за да се даде възможност за адекватно нотифициране за опасни дейности. На обществеността на засегнатата страна следва да се предоставят същите права, както на обществеността от страната по произход, за участие в изготвянето и преразглеждането на външните аварийни планове.

28. От съществено значение за аварийната готовност е да са налични системи за ранно предупреждение и сигнализиране. Системите за ранно предупреждение вменят двойно изискване:

- (a) Подходяща организационна структура, даваща възможност за разпространение на измервателни устройства, включваща мрежа от станции, свързани една с друга;
- (b) Подходящо техническо оборудване за засичане на събития и оценка на уместността от предупреждение и сигнализиране.

29. Системите за ранно предупреждение следва да се изградят от оператора в опасното съоръжение и от компетентните власти за зоната на целия басейн на реката. Тези системи за ранно предупреждение често са интегрирани в международни планове за предупреждение и сигнализиране, установени от съвместни органи.

30. В опасните съоръжения следва да се въведе непрекъснат онлайн мониторинг, който да се приспособи към различните нива на сигнализиране. Тези нива на сигнализиране трябва да се съгласуват с компетентните власти и следва да са в съответствие със съответните прагови нива на международните планове за сигнализиране, въведени за конкретната река или речен басейн.

31. Съвместими и ефикасни системи за нотифициране за промишлени аварии на подходящо равнище, като Системата за нотифициране за промишлени аварии (IAN) на ИКЕ, следва да бъдат установени и пуснати в действие, за да се информират съседните и потенциално засегнати държави в случай на промишлена авария.⁷

32. За калкулиране на примерни ситуации относно дебити следва да се използва установеното моделиране за време на изтичане.

V. План за реагиране

33. Следва да се изградят системи за незабавно сигнализиране на отговорния персонал в случай на авария, включваща опасни вещества, или при непосредствена заплаха от такава авария, която би изисквала тяхната намеса.

34. В случай на авария, включваща опасни вещества, собствениците трябва да предприемат всички разумни мерки, за да минимизират експозицията на хората и околната среда на тези вещества, и да ограничат неблагоприятните ефекти върху здравето, околната среда и имуществото.

⁷ В съответствие с член 10 страните по Конвенцията за промишлени аварии следва да осигурят изграждането и действието на съвместими и ефикасни системи за нотифициране за промишлени аварии на подходящо равнище, за да информират съседните държави.

35. В случай на авария, включваща опасни вещества, управата на опасната инсталация следва незабавно да задейства своя вътрешен аварийен план.

36. Лицата, отговорни за реагиране в случай на авария, трябва да се включат в процеса по планиране. На базата на възможните варианти за авария, оборудването за реагиране следва да е налично с цел ефективна борба срещу всякакво замърсяване, за да се задържат отделените опасни вещества и да се предотврати тяхното разпространение. След предприетите мерки за реакция аварийният план следва да се преразгледа и преработи, както е уместно, с оглед на натрупания опит.

37. В случай на авария, включваща опасни вещества, които биха застрашили или имат външен негативен ефект върху здравето, околната среда или имуществото, или които не могат да бъдат овладени с наличните вътрешни ресурси за реагиране, в опасните съоръжения следва да са въведени процедури за незабавно сигнализиране на местните власти за аварийно реагиране, които да бъдат моментално задействани.

38. Говорителите, назначени да предоставят информация на обществеността в случай на авария (включително такива от промишлеността и компетентните власти) трябва да имат необходимите познания, умения, правомощия и авторитет, за да осъществят ефективна комуникация с обществеността.

С. Международна взаимопомощ

39. В съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (член 12, параграф 1) в случай на възникване на промишлена авария и държавата не е в състояние да овладее нейните последствия самостоятелно, тя може да поиска съдействие от други страни, посочвайки обхвата и вида на необходимата помощ. Страна, към която е отправена молба за помощ, следва незабавно да вземе решение и да информира молещата страна дали е в позиция да предостави исканата помощ, като посочи обхвата и условията на помощта, която би могла да окаже.

40. От заинтересованите страни се изисква да сътрудничат за улесняване на своевременното предоставяне на съдействие, когато е уместно, за да се минимизират последствията и въздействията от аварията, както и за да се предостави всеобхватна помощ. Когато страните не са сключили двустранни или многостранни споразумения, които покриват техните ангажименти за предоставяне на взаимна помощ, помощта следва да се предостави в съответствие с Приложение X към Конвенцията за промишлени аварии, освен ако страните не се споразумеят за друго (Приложение X, параграф 2).

41. От всяка страна се изисква да назначи или установи точка за контакт за целите на аварийно нотифициране съгласно член 10 от Конвенцията за промишлени аварии, както и точка за контакт за целите на взаимна

помощ съгласно член 12. За предпочитане е тези точки за контакт да бъдат еднакви (член 17, параграф 2).

42. В съответствие с Конвенцията за водите (член 15, параграф 2) крайбрежните страни са задължени да изработят и съгласуват процедури за взаимна помощ, разглеждащи, *inter alia*, следните въпроси:

- (а) Посоката, контрола, координацията и надзора по помощта;
- (б) Местните съоръжения и услуги да бъдат предоставени от молещата страна, включително, когато е необходимо, съдействие по формалности при преминаване на границата;
- (в) Условието и реда за опазване на страната, оказваща помощ, и/или нейния персонал невредими, нейното обезщетение и/или компенсация, както и преминаването през територии на трети страни, когато е необходимо;
- (д) Методи за разплащане за услугите по оказване на помощ.

43. В съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (Приложение X, член 1) цялостната посока, контрол, координация и надзор по помощта са отговорност на молещата страна, освен ако не е договорено друго. От персонала, замесен в операцията по оказване на помощ, се изисква да действа в съответствие с приложимото законодателство на молещата страна. Съответните органи на молещата страна са задължени да си съдействат с органа, назначен от страната, оказваща помощ, в качеството си на отговорник по незабавния оперативен надзор на персонала и оборудването, предоставено от страната, оказваща помощ.

44. Молещата страна е задължена да вложи максимални усилия, за да предостави на страната, оказваща помощ, и лицата, действащи от нейно име, привилегиите, имунитета или съоръженията, необходими за експедитивно изпълнение на помощните им функции. Молещата страна не е задължена да прилага тази разпоредба към собствените си граждани или постоянно пребиваващи жители, както и да им предоставя привилегиите и имунитета, посочени по-горе (Приложение X, параграф 2).

45. Всяка страна е задължена, при поискване от молещата или страната, оказваща помощ, да положи усилия за улесняване на преминаването през нейната територия на надлежно нотифицирания персонал, оборудване и имущество, замесени в оказването на помощ, до и от молещата страна. От молещата страна също се изисква да улесни влизането, престоя и заминаването от националната ѝ територия на надлежно нотифицирания персонал, оборудване и имущество, замесени в оказването на помощ (Приложение X, параграфи 5 и 6).

46. Засегнатата или молещата страна може по всяко време - след уместни консултации и чрез нотификация - да поиска прекратяване на помощта, получавана или предоставяна по силата на Конвенцията за промишлени аварии. Щом такава молба

бъде отправена, заинтересованите страни трябва да се консултират взаимно с оглед установяване на реда за уместно прекратяване на помощта (Приложение X, параграф 10).

47. В съответствие с Конвенцията за промишлени аварии (член 18, параграф 4) страните са задължени да разгледат съществуващите национални, регионални и международни центрове и други органи и програми, насочени към координация на информацията и усилията по предотвратяване, готовност и реагиране в случай на промишлени аварии, с оглед да се определи какви допълнителни международни институции или центрове може да е необходимо да извършат задачите по улесняване оказването на взаимна помощ, както е посочено в Приложение XII.

III. Ръководни принципи за държави за постигане на ефективно аварийно планиране за трансгранични води

Компетентните власти играят ключова роля в трансграничното аварийно планиране. Като предпоставка за ефективно трансгранично аварийно планиране, държавите трябва да гарантират, че всички необходими международни споразумения и национални закони са взети предвид. На базата на тези разпоредби компетентните власти ще могат ефективно да изпълнят трансграничния аварийен план.

Основни ръководни принципи

48. Държавите следва:

- (a) Да гарантират, че съответното законодателство е взето предвид и се следват добрите международни практики по аварийно планиране за трансгранични води;
- (b) Да установят системи за ранно предупреждение, сигнализиране и нотификация, както и взаимен обмен на информация между операторите и властите, както и между крайбрежните държави;
- (c) Да се стремят да основат съвместен орган за трансгранични реки, базиран на международни споразумения;
- (d) Да се стремят да основат финансови механизми за аварийно реагиране и възстановяване.

49. Сериозните трансгранични или международни проблеми следва да бъдат съгласувани в двустранни или многостранни споразумения между крайбрежните държави.

50. Съседните държави следва:

- (a) Да обменят информация и да се консултират една с друга, с цел да се предотвратят аварии, способни да причинят трансгранични вреди, както и да се намалят неблагоприятните ефекти;
- (b) Да се консултират една с друга, с цел да се потърсят възможности за изготвяне на съвместен или хармонизиран външен аварийен план, свързан със инцидентно замърсяване, способно да причини трансгранични вреди;
- (c) Да установят процедури за бързо и ефективно прехвърляне на информация, свързана с дадена авария (или непосредствена заплаха от авария), която може да има трансгранично въздействие, както и да създадат системи за споделяне на приложима информация след подобна авария.

51. В случай на авария, включваща инцидентно замърсяване, което е възможно да причини трансгранично въздействие, компетентните власти в държавата по произход следва да гарантират, че компетентните власти в засегнатата държава са своевременно нотифицирани и им е предоставена съответната информация. Информацията трябва да се отнася например до:

- (a) Местоположението на аварията и кратко описание на обстоятелствата;
- (b) Непосредствените последици от аварията;
- (c) Планираните аварийни мерки и предприетите действия;

- (d) Химическата идентификация, количество и физическа форма на опасните вещества, които могат да засегнат потенциално засегнатите държави;
- (e) Наличните данни за оценка на вероятните последствия от аварията.

52. Представители на обществеността и на съседните или засегнати държави трябва да имат възможност да участват в процедурите по лицензиране и разполагане на опасните съоръжения, които могат да имат трансгранично въздействие в държавата по произход.

53. Държавите се насърчават да прилагат задълженията към страните по Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите, посочени по-долу.

Идентификация, консултация и съвети

54. За целите на предприемане на превантивни мерки и установяване на мерки за готовност, страната по произход е задължена да предприеме мерки за идентифициране на опасните дейности в рамките на своята юрисдикция, както и да гарантира, че засегнатите страни са нотифицирани за всяка такава планирана или съществуваща дейност (Конвенция за промишлените аварии, член 4, параграф 1).

55. От засегнатите страни се изисква - по инициатива на всяка такава страна - да участват в консултации по идентификация на опасните дейности, при които съществува разумен риск от причиняване на трансгранично въздействие (член 4, параграф 2).

56. Анализът и оценката на опасните дейности следва да бъде продукт на вътрешните аварийни планове. Действайки по този начин, държавите следва да се позоват на Приложение V от Конвенцията за промишлени аварии.

Мониторинг и предотвратяване

57. От страните се изисква да установят програми за мониторинг на състоянието на трансграничните води (Конвенция за водите, член 4).

58. Страните са задължени да предприемат подходящи мерки за предотвратяване на промишлени аварии и други източници на трансгранично въздействие, включително мерки за провокиране на действие от страна на операторите за намаляване на риска от инцидентно замърсяване (Конвенция за промишлените аварии, член 6, параграф 1).

59. По отношение на всяка опасна дейност страната по произход трябва да изисква от оператора да демонстрира безопасната работа на опасната дейност чрез осигуряване на информация, като например основни данни за процеса, включително анализ и оценка (Конвенция за промишлените аварии, член 6, параграф 2).

Системи за нотифициране за промишлени аварии

60. В случай на инцидентно замърсяване, което би могло да причини трансгранично въздействие, страната по произход трябва да гарантира, че засегнатите страни са своевременно нотифицирани на подходящо равнище чрез системите за нотифициране за инцидентно замърсяване, включително, когато е уместно, чрез системата IAN на ИКЕ (Конвенция за промишлените аварии, член 10, параграф 2).

61. Засегнатите страни са задължени да гарантират в случай на инцидентно замърсяване, че външните аварийни планове са задействани възможно най-бързо и до степента, съобразена с обстоятелствата.

Реагиране

62. Страните са задължени да гарантират, че в случай на инцидентно замърсяване са взети адекватни мерки за реагиране възможно най-скоро, използвайки най-ефикасните практики, за да се ограничи и минимизира въздействието (Конвенция за промишлените аварии, член 11, параграф 1).

63. В случай на инцидентно замърсяване, способно да причини трансгранично въздействие, засегнатите страни са задължени да гарантират, че въздействието е оценено съвместно, когато е уместно, за целите на предприемане на адекватни мерки за реакция. Засегнатите страни трябва да положат усилия да координират своите мерки за реакция (Конвенция за промишлените аварии, член 11, параграф 2).

64. Повишаването на осведомеността следва да се адресира към високопоставени длъжностни лица и обществеността, за да се гарантира наличието на адекватно финансиране за готовност и реакция, включително в трансграничен контекст.

Взаимна помощ

65. Ако дадена страна се нуждае от помощ в случай на инцидентно замърсяване, тя може да поиска съдействие от други страни, посочвайки обхвата и вида на исканата помощ. Страна, към която е отправена молба за помощ, следва незабавно да вземе решение и да информира молещата страна дали е в позиция да окаже исканата помощ, както и да посочи обхвата и условията на помощта, която би могла да окаже (Конвенция за промишлените аварии, член 12, параграф 1).

Обмен на информация и технологии

66. Страните са задължени на многостранно или двустранно ниво да обменят информация, която може да се придобие по разумен начин (Конвенция за промишлените аварии, член 15).

67. В съответствие с техните закони от страните се изисква да съдействат за обмена на технологии за предотвратяване, готовност и реагиране срещу въздействието от инцидентно замърсяване (Конвенция за промишлените аварии, член 16, параграф 1).

Изпълнение

68. Аварийният план за трансгранични води трябва да влезе в сила, след като съвместният орган го приеме, или след като представители на заинтересованите страни са постигнали съгласие по него. Ако все още не е учреден съвместен орган, трансграничният аварийен план може да се приеме в отделно споразумение.

69. Крайбрежните държави трябва да предприемат необходимите правни стъпки, за да приложат приетия аварийен план.

IV. Контролен лист за компетентни власти за постигане на ефективно аварийно планиране за трансгранични води

Тази глава има за цел да предостави на компетентните власти необходимата информация, за да приложат и оценят резултатите от контролния лист (вж. приложението) на практика, за да могат да подобрят или поддържат високо ниво на аварийно планиране в бъдеще.

А. Въведение в контролния лист и неговите цели

70. Контролният лист, приложен към настоящия документ, предоставя систематизиран и единен подход за разследване и оценка на основните принципи за аварийно планиране, произхождащи от Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите, както и от други приложими международни насоки, като например Еталоните за изпълнение на Конвенцията за промишлени аварии на ИКЕ и *Guiding Principles for Chemical Accident Prevention, Preparedness and Response* на ОИСП (ОИСП, 2003 г.).

71. Този контролен лист е предназначен да спомогне компетентните власти в качеството им на ключов участник в трансграничното аварийно планиране, за да въведат ефективни и ефикасни аварийни планове. Поради това контролният лист съдържа ръководни принципи за компетентни власти относно аварийно планиране и планове за реагиране, както и оказване на взаимна помощ, целейки следното:

- (а) Да предостави методологическа подкрепа на компетентните власти за подготовка на външни аварийни планове, особено в трансграничен контекст;
- (б) Да идентифицира пропуските или недостатъците в трансграничното аварийно планиране и да определи конкретните зони, в които е необходимо да се предприемат допълнителни действия за укрепване на аварийното планиране, включително правни и институционални условия;
- (в) Да послужи като инструмент за обучение на собствениците, ангажирани в трансграничното аварийно планиране за международни вододелни.

В. Приложение на контролния лист

72. Контролният лист съдържа редица ръководни принципи за компетентни власти, които са базирани на задълженията, произтичащи от Конвенциите за промишлени аварии и водите (вж. Глава III). Тези документи трябва да бъдат внимателно проучени преди изготвяне, преразглеждане и оценка на трансграничния аварийен план.

73. На базата на тези ръководни принципи са синтезирани конкретни характеристики, подлежащи на проверка от компетентните власти, представени в приложения контролен лист. От компетентните власти се очаква да следват контролния лист и да отметнат приложимите квадратчета („да“, „частично“ или „не“). При поставяне на съответните отметки компетентните власти трябва да оценят резултатите и да предприемат подходящи действия за подобряване или поддържане на високо ниво на хармонизирано аварийно планиране за трансгранични вододелни в бъдеще.

74. Някои от въпросите в контролния лист са свързани с вътрешни аварийни планове. Те обикновено са приложими без значение от вида на опасното съоръжение. Контролният лист дава възможност за оценка на изискванията за доставка на данни, които операторите трябва да покриват във връзка с външните аварийни планове за трансгранични вододели.

С. Оценка на контролния лист

75. Оценката следва да се базира на външни съвместни или хармонизирани аварийни планове за международни вододели. Съвместните компетентни органи на крайбрежните държави могат да вземат решение относно метода за оценка, т.е. дали тя ще се извършва от компетентните власти на държавата по произход, съседна държава или държава, която може да бъде засегната от авария, или от подкомисия от оценители, състояща се от експерти от заинтересованите държави.

76. Оценителите, които оценяват резултатите, следва да разгледат въпросите, на които е даден отговор „да“, „частично“ или „не“ и впоследствие да предприемат необходимите действия. Препоръчва се предприемането на следните действия:

- (a) Във всички случаи, при които отговорът е „не“, съответният въпрос трябва да бъде разгледан, освен ако оценителят или оценителната комисия могат да докажат, че въпросът е неприложим;
- (b) Във всички случаи, при които отговорът е „частично“, оценителят или оценителната комисия могат да решат, че въпросът:
 - (i) трябва да се разгледа (за да се даде възможност за поставяне на отметка „да“ при следващото прилагане на контролния лист);
 - (ii) може да бъде оставен по този начин; или
 - (iii) е неприложим.

Приложение - Контролен лист за аварийно планиране за трансгранични води (за компетентни власти)

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
		☐	☐	☐
1. Държавите следва да гарантират, че определенията в законодателството са в съответствие с тези, посочени в Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите.	Дефинирани ли са определенията в съответствие с Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите (вж. Глава I.D)?	☐	☐	☐
ОПИСАНИЕ НА ВОДОДЕЛА				
2. Географско местоположение	Съществува ли карта на потенциално засегнатата зона от инцидентно замърсяване?	☐	☐	☐
	Съществува ли споразумение относно какви са базовите граници на засегнатата зона?	☐	☐	☐
3. Основни характеристики на вододела	Съществува ли описание на основните характеристики на вододела?	☐	☐	☐
4. Топография и други аспекти	Съществува ли описание на топографията (релефа), флората, хидрографията, градските райони и транспорта?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
		☐	☐	☐
5. Геология и структура на почвата	Съществува ли описание на геологията и структурата на почвата?	☐	☐	☐
6. Климат	Съществува ли описание на климата и в частност на валежите?	☐	☐	☐
7. Подпочвени води и водоносни пластове	Съществува ли описание на статуса на подпочвените води и водоносните пластове в потенциално засегнатата зона?	☐	☐	☐
8. Повърхностни води	Съществува ли описание на повърхностните води (реки, дренажни системи, изоставени речни корита, меандри, езера, резервоари)?	☐	☐	☐
9. Защитени природни ценности и области	Съществува ли описание на защитените природни ценности и области в засегнатата зона?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН

ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

ПОТЕНЦИАЛНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНЦИДЕНТНО ЗАМЪРСЯВАНЕ

10. Списък на потенциалните източници на инцидентно замърсяване на водите	Изброени ли са съоръженията със значително въздействие?	☐	☐	☐
Разпространение на замърсяването	Списъкът съдържа ли следните компоненти? <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="694 445 1152 473">• Пречиствателни станции за отпадни води <li data-bbox="694 496 1152 524">• Промислени предприятия <li data-bbox="694 546 1152 574">• Агрехимически обекти <li data-bbox="694 596 1152 624">• Съоръжения за съхранение на въглеродороди <li data-bbox="694 647 1152 675">• Животински ферми 	☐	☐	☐
	Тези потенциални източници посочени ли са на карта?	☐	☐	☐
	Съществува ли адекватен модел за симулиране на разпространението на замърсяването в аварийния план?	☐	☐	☐
	Пресметнато ли е времето за придвижване (разпространение) на замърсяването в екстремни хидрологични условия?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
		☐	☐	☐
11. Качество на повърхностните и подпочвените води	Съществува ли описание на класификацията относно качеството на водата?	☐	☐	☐
12. Качество а повърхностните води	Съдържа ли се характеристиката на категориите за качество на водата?	☐	☐	☐
13. Качество на подпочвените води	Съществува ли описание на качеството на подпочвените води в потенциално засегнатата зона?	☐	☐	☐
14. Снабдяване с питейна вода	Съществува ли описание на снабдяването с питейна вода?	☐	☐	☐
	Използват ли се повърхностните води като питейна вода?	☐	☐	☐
15. Промислено водоснабдяване	Съществува ли описание на промишленото водоснабдяване?	☐	☐	☐
16. Селскостопанско потребление	Съществува ли подробно описание на селскостопанското потребление на вода?	☐	☐	☐
17. Съоръжения за отдих и развлечение	Съществува ли описание на потреблението на вода за отдих и развлечение?	☐	☐	☐
18. Рибарски дейности	Описани ли са рибарските дейности?	☐	☐	☐
19. Водоприемници за рибни стопанства	Описани ли са водоприемниците за рибни стопанства?	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ / КОМПЕТЕНТНИ ВЛАСТИ

<p>20. Отговорности и дейности на компетентните власти</p>	<p>Съществува ли подробно описание на това как е организирано управлението на водата?</p>	☐	☐	☐
<p>Идентификация на компетентните власти</p>	<p>Съществува ли списък с компетентните власти в аварийния план?</p>	☐	☐	☐
	<p>Съществува ли списък със задачите на властите, свързани с реагирането при инцидентно замърсяване?</p>	☐	☐	☐
	<p>Съществува ли отговорен орган за изготвянето на аварийния план?</p>	☐	☐	☐
	<p>Ако отговорът е „да“, името му посочено ли е в аварийния план?</p>	☐	☐	☐
	<p>Органът, отговорен за реагиране при инцидентно замърсяване на водите, посочен ли е в аварийния план?</p>	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

АВАРИЙНА ГОТОВНОСТ

21. Вътрешните аварийни планове за опасни съоръжения е необходимо да се установят преди одобрение от страна на властите за строеж, пускане в експлоатация или закриване на съоръжението. Ето защо те трябва да бъдат изготвени в законоустановените срокове на национално или международно ниво.

Националното законодателство предоставя ли подходяща рамка за участие на аварийното планиране в процедурата по издаване на разрешение за строеж?

22. Аварийните планове следва да бъдат изготвени и изпитани от оператора на опасното съоръжение (вътрешни аварийни планове) и от властите (външни аварийни планове). Впоследствие, при поискване от компетентните власти, те следва да бъдат изпитани заедно, за да се потвърдят взаимните връзки и зависимости.

Националното законодателство предвижда ли изискване вътрешните и външните аварийни планове да бъдат изпитвани заедно?

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
<p>23. Аварийните планове следва да се преразглеждат и обновяват, когато е необходимо и приложимо, но поне на всеки 5 години.</p>	☐	☐	☐
<p>Аварийните планове преразглеждат ли се и обновяват ли се, когато е необходимо или приложимо, но поне на всеки 5 години?</p>	☐	☐	☐
<p>Преразгледани и обновени ли са аварийните планове поне в следните ситуации:</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • След появата на аварии или аварийни ситуации в обекта, или на базата на наученото след аварии в други подобни обекти? 	☐	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> • Когато е променена организацията по аварийно обслужване? 	☐	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> • Когато се идентифицират нови опасности, свързани с опасното съоръжение? 	☐	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> • Когато се разработват нови технически познания или технологии, които се считат за приложими към дейността на опасното съоръжение? 	☐	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> • Когато параметрите по конструкцията (напр. температура, налягане) са приближили или надхвърлили своите граници в резултат на промени, недобро управление, структурни проблеми, модифициране на оборудването или природни явления? 	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
<p>24. Вътрешните аварийни планове трябва да вземат предвид всякакви природни опасности, включително риска от наводнения и инциденти в непосредствена близост до опасното съоръжение. Съответната допълнителна информация, свързана с природни опасности, за предпочитане следва да се предостави в приложение (напр. карти на рисковите зони в случай на наводнение).</p>	<p>Външният аварийен план взема ли предвид природни опасности, като например</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опасността от наводнение? • Опасността от бурии? • Пожари? • Инциденти в непосредствена близост до опасното съоръжение? 	☐	☐	☐
<p>Компетентните власти следва да гарантират, че операторите са изготвили вътрешни аварийни планове и те са незабавно пуснати в действие при възникване на авария; за тази цел те трябва също да представят на надлежните власти необходимата информация, за да могат те да изготвят външни аварийни планове.</p>	<p>Операторът изготвил ли е вътрешни аварийни планове?</p> <p>Операторът въвел ли е аварийния план незабавно в действие при възникването на авария?</p> <p>Операторът предоставил ли е необходимата информация на властите, за да могат те да изготвят външни аварийни планове?</p>	☐	☐	☐
		☐	☐	☐
		☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
25. Вътрешните и външните аварийни планове следва да включват и разглеждат основни параметри.	Вътрешните и външните аварийни планове включват ли следните въпроси:			
	• Обхват и цел на аварийния план	☐	☐	☐
	• Описание и оценка на възможните варианти за авария, опасности (включително природни опасности), потенциално засегнати зони и т.н.	☐	☐	☐
	• Имена, длъжности и данни за контакт на лицата, оторизирани да задействат аварийни процедури, както и на лицето, отговорно за координация на вътрешните мерки за смекчаване на въздействието	☐	☐	☐
	• Отговорностите на всеки член на организацията, част от аварийното управление, веригата на отговорност и всякакви други власти, които имат отношение	☐	☐	☐
	• Извършване на идентификация на нуждите и на базата на резултата - определяне на необходимото оборудване и човешки ресурси за ефективна интервенция	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
	<ul style="list-style-type: none"> Участие на корабни екипажи (за комуникация и действие) 	☐	☐	☐
	<ul style="list-style-type: none"> Процедурите за аварийно реагиране или възстановяване за всеки от определените аварийни сценарии, включително нужното предупреждение и взаимодействие с местните аварийни служби 	☐	☐	☐
	<ul style="list-style-type: none"> Изисквания за ежегодни аварийни тренировки и практика с участващите външни агенции (пожарна, полиция, спешна медицинска помощ, местни болници) 	☐	☐	☐
	<ul style="list-style-type: none"> Взаимодействие и допирни точки с други планове за интервенция както външни (напр. от съседни предприятия, национален кризисен план, план за бедствия), така и вътрешни (напр. кризисния план на дружеството, план за непрекъснатост на бизнеса или план за възстановяване) 	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

ВЪНШНИ АВАРИЙНИ ПЛАНОВЕ

26. Външните аварийни планове следва да бъдат изготвени и изпълнени от компетентните власти. Операторите на опасни дейности са задължени да предоставят на местните власти цялата необходима информация относно потенциално засегнатия район, за да може да се оценят последствията върху хората и околната среда.	Съществуват ли регламенти за външните аварийни планове в крайбрежните държави?	☐	☐	☐
	Ако отговорът е „да“, налична ли е информация къде да бъдат открити тези регламенти?	☐	☐	☐
	Ако отговорът е „не“, препоръчва се преразглеждане на двустранното или многостранното споразумение.	☐	☐	☐
	Крайбрежните държави имали ли са възможност да коментират външните аварийни планове?	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

		ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
27. В граничните зони аварийните планове на два региона на съседни държави следва да са съвместими един с друг и да включват данни за контакт, за да се осъществи подобаваща нотификация в случай на промишлена авария. На обществеността от съседните или засегнатите държави следва да се предоставят същите права, както на обществеността от държавата на произход, за участие в изготвянето и преразглеждането на външните аварийни планове.	Проверена ли е съвместимостта на аварийния план с този на съседната или потенциално засегнатата държава?	☐	☐	☐
	Експертите от съседната или потенциално засегнатата държава имали ли са възможността да проверят съдържанието на аварийния план?	☐	☐	☐
	Има ли обществеността на съседната или потенциално засегнатата държава достатъчна възможност за проверка на съдържанието на аварийния план?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
28. Външните аварийни планове следва да посочват подробно цялата приложима информация, за да се гарантира адекватна аварийна реакция.	Външният аварийен план включва ли следното:			
	• Имена, длъжности и данни за контакт на лицата, оторизирани да поемат отговорност и да координират действията?	☐	☐	☐
	• Установения ред за координация на ресурсите, необходими за прилагане на външния аварийен план?	☐	☐	☐
	• Списъци или карти на уязвимите зони и обекти и техните спецификации?	☐	☐	☐
	• Списък на агенциите и организациите, които могат да съдействат за управление на аварията?	☐	☐	☐
	• Установения ред за предоставяне на конкретна информация на обществеността относно аварията и действията, които трябва да предприеме?	☐	☐	☐
	• Установения ред за нотифициране на аварийните служби на съседните държави в случай на сериозна авария с възможни трансгранични последиствия в съответствие с международно одобрените и установени системи за предупреждение и сигнализиране?	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

		ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
<p>29. Националните власти следва да подсигурят изготвянето и изпълнението на външните аварийни планове за опасни дейности, покриващи мерките, които трябва да бъдат предприети в рамките на тяхната територия, за да се предотврати и минимизира трансграничното въздействие.</p> <p>Държавите по произход и потенциално засегнатите държави от промишлена авария трябва да се постараят тези планове да бъдат съвместими. Когато е уместно, следва да се изготвят съвместни външни аварийни планове, за да се улесни приемането на адекватни мерки за реакция.</p>	Наличен ли е съвместен външен аварийен план и хармонизиран ли е той?	☐	☐	☐
	Описани ли са в аварийния план препятствията за изготвянето на съвместен външен аварийен план?	☐	☐	☐
	Ако не съществува съвместен външен аварийен план, такъв планиран ли е за в бъдеще?	☐	☐	☐
	Ако отговорът е „да“, кога?			

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
30. От държавите по произход се изисква да гарантират, че е предоставена адекватна информация на обществеността, която би могла да бъде засегната от инцидентно замърсяване, произтичащо от опасна дейност.	Има ли на разположение на обществеността информация относно инцидентно замърсяване, което е възникнало в миналото?	☐	☐	☐
	Връзката към горепосочената информация предоставена ли е във външния аварийен план?	☐	☐	☐
	В аварийния план описани ли са събитията на инцидентно замърсяване, възникнали в миналото?	☐	☐	☐
	Ако отговорът е „да“, оценени ли са последствията?	☐	☐	☐
	Идентифицирани ли са операторите, отговорни за случаите на инцидентни замърсявания?	☐	☐	☐
	Имало ли е правни последствия от събитията?	☐	☐	☐
Операторът взел ли е участие при смекчаване на неблагоприятните последствия?	☐	☐	☐	

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА		
	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
Съществува ли регламентирана процедура за информиране на обществеността в процедурата по издаване на разрешение и експлоатационен контрол на опасната технология?	☐	☐	☐
Регламентирано ли е участието на представители на обществеността от крайбрежните държави?	☐	☐	☐
Ако отговорът е „да“, дадена ли е директна препратка в аварийния план?	☐	☐	☐
Ако отговорът е „не“, било ли е започнато или проведено преразглеждане на двустранното или многостранното споразумение?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
31. Външните аварийни планове трябва да включват мерките за третиране, събиране, почистване, съхранение, отстраняване и безопасно обезвреждане на опасни вещества и замърсени материали, както и възстановителни работи.	Обсъдени ли са следните мерки в аварийния план?			
	• Третиране на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Събиране на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Почистване на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Съхранение на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Отстраняване на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Безопасно обезвреждане на опасни вещества	☐	☐	☐
	• Възстановителни работи	☐	☐	☐
32. Външните аварийни планове следва да идентифицират подходящите места и обекти за интервенция за защита по продължението на приемните водни тела.	Представени ли са във външния аварийен план подходящите места за интервенция или дейности по реагиране и техните съоръжения по продължение на водното тяло?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
		<p>33. Компетентните власти са отговорни да установят, поддържат и изпитват външните аварийни планове, както и да гарантират, че техния капацитет за реакция при аварийни ситуации е в съответствие с разпоредбите на тези планове.</p>	<p>Съществува ли ясно разпределение на дейностите по реагиране между операторите и компетентните власти в аварийния план?</p>	☐
	<p>Съществува ли твърдение в аварийния план, че властите са отговорни за установяване, поддръжка и изпитване на външните аварийни планове?</p>	☐	☐	☐
<p>34. Външните аварийни планове следва да се преразглеждат регулярно или когато обстоятелствата го изискват, вземайки предвид натрупания опит при справяне с реални аварии.</p>	<p>Преразглеждането на съвместния или хармонизиран външен аварийен план регламентирано ли е в двустранно(и) или многостранно(и) споразумение(я)?</p>	☐	☐	☐
	<p>Съществува ли в аварийния план информация относно периодичността или случаите, при които е необходимо преразглеждане?</p>	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

СИСТЕМА ЗА ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И СИГНАЛИЗИРАНЕ

35. От съществено значение за аварийната готовност е да са налични системи за ранно предупреждение и сигнализиране.	Съществува ли ясно описание на системите за ранно предупреждение и сигнализиране?	☐	☐	☐	
	Обяснено ли е разпространението на измервателни устройства?	☐	☐	☐	
	Описана ли е комуникацията с измервателните станции?	☐	☐	☐	
	Хармонизирани ли са елементите на техническото оборудване със специално внимание върху:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Засичане на събития? • Оценка на предупреждението? • Уместност от сигнализиране? 	☐	☐	☐	
36. Системите за ранно предупреждение следва да се изградят от оператора в опасното съоръжение и от компетентните власти за целия басейн на реката.	Има ли всеки оператор в съответното опасно съоръжение станция за предупреждение, свързана с националните системи за предупреждение?	☐	☐	☐	
	Тези системи за ранно предупреждение често са интегрирани в международни планове за предупреждение и сигнализиране,	Съществува ли действащ международен план за предупреждение и сигнализиране?	☐	☐	☐
	установени от съвместни органи.	Ако отговорът е „да“, представен ли е в аварийния план?	☐	☐	☐

ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ В АВАРИЙНИЯ ПЛАН	ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ПРОВЕРКА	ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
<p>37. В опасните съоръжения следва да се въведе непрекъснат онлайн мониторинг, който да се приспособи към различните нива на сигнализиране. Тези нива на сигнализиране трябва да се съгласуват с компетентните власти и следва да са в съответствие със съответните прагови нива на международните планове за сигнализиране (напр. за реките Рейн, Маас и Дунав).</p>	<p>Съществува ли непрекъснат онлайн мониторинг, управляван от оператора на опасното съоръжение?</p>	☐	☐	☐
<p>За калкулиране на примерни ситуации относно дебити следва да се използва установеното моделиране за време на изтичане.</p>	<p>Съгласувани ли са нивата на сигнализиране с компетентните власти от крайбрежните държави?</p>	☐	☐	☐
	<p>Наличен ли е международен план за сигнализиране?</p>	☐	☐	☐
	<p>Съответните прагови нива съответстват ли на международния план за сигнализиране?</p>	☐	☐	☐
	<p>На разположение ли е моделирането за време на изтичане за калкулиране на примерни ситуации?</p>	☐	☐	☐
	<p>Представено ли е в аварийния план?</p>	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

ДА ЧАСТИЧНО НЕ

ВЗАИМНА ПОМОЩ

38. Доколкото е практически възможно, компетентните власти трябва да положат усилия да окажат съдействие на други държави, които са заявили помощ, свързана с готовността или реакцията в случай на инцидентно замърсяване.	Съществува ли споразумение между компетентните власти относно взаимната помощ? Това споразумение съответства ли на разпоредбите за взаимна помощ на Конвенцията за промишлени аварии и Конвенцията за водите?	☐	☐	☐
39. Компетентните власти трябва да разработят процедури, за да улеснят преминаването през тяхната територия на персонала и оборудването, които ще се използват при оказване на взаимна помощ в случай на инцидентно замърсяване.	Компетентните власти разполагат ли с действащи процедури за улесняване на преминаването през територията им на персонал и оборудване?	☐	☐	☐

**ВЪПРОСИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ
ВКЛЮЧАТ И ОПИШАТ
В АВАРИЙНИЯ ПЛАН**

**ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОДЛЕЖАЩИ
НА ПРОВЕРКА**

		ДА	ЧАСТИЧНО	НЕ
40. Компетентните власти следва да съдействат за обмена на технологии, свързани с предотвратяването, готовността и реакцията при трансгранично инцидентно замърсяване.	Регламентиран ли е обменът на технологии между компетентните власти в трансграничното сътрудничество?	☐	☐	☐
	Той покрива ли сферите на:			
	• Обмен на налични технологии?	☐	☐	☐
	• Обмен на информация и опит?	☐	☐	☐
	• Оказване на техническо съдействие?	☐	☐	☐

Забележка: Ръководните принципи в този контролен лист произхождат от Конвенцията относно трансграничните последствия от промишлени аварии от 1992 г. на ИКЕ (Конвенция за промишлените аварии) и Конвенцията за опазване и използване на трансгранични водни течения и международни езера от 1992 г. на ИКЕ (Конвенция за водите).

- ^a Държавите, принадлежащи към Европейския съюз (ЕС), могат да се позоват на Рамковата директива за водите на ЕС (ЕС, 2000 г.) и да характеризират водните тела съобразно нея.

Списък с източници

77. Frank Candreva and others (2014). *Safety Guidelines and Good Industry Practices for Oil Terminals*, draft 11 November 2014. Наличен на www.unece.org/mc/env/teia/guidelines.html.

78. Economic Commission for Europe (2014a). *Benchmarks in the implementation of the UNECE Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents*, electronic document. Наличен на www.unece.org/index.php?id=40233.

79. _____ (2014b). *Safety Guidelines and Good Practices for Tailings Management Facilities* (ECE/CP.TEIA/26). Наличен на www.unece.org/index.php?id=36132.

80. European Commission (2012). "EU Host Nation Support Guidelines", Commission Staff Working Document (SWD(2012) 169 final, Brussels, 1.6.2012). Наличен на http://ec.europa.eu/echo/who/about-echo/legal-framework_en.

81. European Union (2000). Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy. 2000 O.J. (L 327), pp. 1–73. Наличен на <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>.

82. Germany, Federal Environmental Agency (2006). "Checklists for surveying and assessing industrial plant handling materials and substances which are hazardous to water: No. 12 Basic structure of Safety Report concerning hazards to water", Rev.4. Berlin, November 2006. Наличен на www.platkowski.de/dock/Check12_SafetyReport3.pdf.

83. _____, Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Building and Nuclear Safety (2015). *Checklist on the Safety of Tailings Management Facilities*. Наличен на www.tmf-ukraine.org.

84. _____, Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Building and Nuclear Safety, and Economic Commission for Europe (2012). *Sectoral Checklist for the Preparation and Inspection of a Safety Report, ECE Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents & the EU Directive 96/82/EC (SEVESO II) by a consistent Checklist system*. Online publication (February 2012). Наличен на www.unece.org/env/teia/pubs/safetycheck.html.

85. KSZI Környezetvédelmi Szakértői Iroda Kft. (2007). *Transboundary River Basin Management of the Körös/Crisuri River, a Tisza/Tisa sub-basin*.

-
86. Organization for Economic Cooperation and Development (2003). *Guiding Principles for Chemical Accident Prevention, Preparedness and Response*, 2nd ed., OECD Health, Environment and Safety Publications Series on Chemical Accidents, No. 10. Paris. Наличен на www.oecd.org/chemicalsafety/chemical-accidents/.
87. United Nations (2013). *Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents*. ECE/CP.TEIA/25. Наличен на www.unece.org/index.php?id=32831.
88. _____ (2014). *Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes*. ECE/MP.WAT/41. Наличен на www.unece.org/index.php?id=35072.
89. _____ (2004). Protocol on Civil Liability and Compensation for Damage Caused by the Transboundary Effects of Industrial Accidents on Transboundary Waters. ECE/MP.WAT/11–ECE/CP.TEIA/9 (not in force). Наличен на www.unece.org/index.php?id=32056.
90. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (2009). *2009 UNISDR Terminology on Disaster Risk Reduction*. Geneva. Наличен на www.unisdr.org/we/inform/publications/7817.
91. Vituki Consult Rt. and KSZI Környezetvédelmi Szakértői Iroda Kft. – Hungary; Water Authority of Crisuri (RWAC) – Romania (2003). Joint accidental pollution prevention and response plan for the Barcau/Berettyó river basin.

Контролен лист за планиране на аварии с въздействие върху трансгранични води и встъпителни насоки

Контролният лист за планиране на аварии с въздействие върху трансгранични води е изготвен от Специалната съвместна експертна група по водите и промишлените аварии след решение на Конференцията на страните по Конвенцията относно трансграничните последици от промишлени аварии (Конвенция за промишлени аварии) на шестата си среща (Хага, 8-10 ноември 2010 г.) и Срещата на страните по Конвенцията за опазване и използване на трансгранични водни течения и международни езера (Конвенция за водите) на шестата си среща (Рим, 28-30 ноември 2012 г.).

Контролният лист е предназначен да допринесе за облекчаване на тежестта от последициата върху човешкото здраве и околната среда от промишлени аварии, засягащи трансгранични водни течения.

Конференцията на страните по Конвенцията за промишлени аварии на осмата си среща (Женева, 3-5 декември 2014 г.) взе под внимание контролния лист и препоръча неговото приложение като инструмент за хармонизирано аварийно планиране между съседните държави. Срещата на страните по Конвенцията за водите на седмата си среща (Будапеща, 17-19 ноември 2015 г.) последва същия подход.

Настоящият документ е обновен след изпитване на приложението на контролния лист по време на Седмицата по управление на опасностите и кризисните ситуации (Кишинев, 23-26 март 2015 г.) в рамките на Проекта за управление на опасностите и кризисните ситуации в делтата на река Дунав.

Информационно обслужване

Икономическа комисия за Европа на Организацията на обединените нации

Palais des Nations

CH – 1211 Geneva 10, Switzerland

Телефон: +41 (0)22 917 44 44

Факс: +41 (0)22 917 05 05

Имейл: info.ece@unece.org

Уебсайт: <http://www.unece.org>

